

**”EN VAIN OIKEIN USKO, ETTÄ MULLA ON OIKEUTTA SA-
NOA OLEVANI NATIIVI, KUN EN TIEDÄ SIITÄ MITÄÄN”:
KAUPUNKI-INTIAANIEN IDENTITEETIN KÄSITYKSET TE-
OKSESSA *EI ENÄÄ MITÄÄN***

Sofia Nupponen
Kandidaatintutkielma
Kirjallisuus
Musiikin, taiteen ja kulttuurin
tutkimuksen laitos
Jyväskylän yliopisto
Syksy 2023

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä Sofia Nupponen	
Työn nimi ”En vain oikein usko, että mulla on oikeutta sanoa olevani natiivi, kun en tiedä siitä mitään”: Kaupunki-intiaanien identiteetin käsitykset teoksessa <i>Ei enää mitään</i>	
Oppiaine Kirjallisuus	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Syksy 2023	Sivumäärä 32
Tiivistelmä <p>Tässä kandidaatintutkielmassa tutkin jälkikolonialisen kirjallisuudentutkimuksen sekä identiteetin teorian valossa Tommy Orangen teosta <i>Ei enää mitään</i> (2018). Tutkimuksen tavoitteena on tutkia teoksen kaupunki-intiaanilahjojen käsityksiä omasta identiteetistä sekä sitä, miten teoksen powwow-tapahtuma vahvistaa heidän identiteettiään. Tutkimuskysymyksiä ovat seuraavat: 1. Mitä teoksen hahmot ajattelevat omasta natiiviamerikkalaisuudestaan? Ja 2. Miten teoksen powwow-tapahtuma vahvistaa heidän identiteettiään? Tutkimusmetodina käytän kontekstualisoivaa lähilukua, jonka avulla analysoin Orangen teosta jälkikolonialisten teemojen sekä identiteetin teorian kontekstissa. Itse analyysissä nojaan Stuart Hallin <i>Identiteetti</i> (2002) -teokseen käyttäen siinä esiintyvää kulttuurisen identiteetin käsitettä, jonka avulla tarkastelen <i>Ei enää mitään</i> -teoksen hahmojen kulttuuri-identiteettiä. Valitsin henkilöhahmoja ovat Orvil Red Feather sekä Edwin Black. Valitsin analyysin kohteeksi nämä hahmot, sillä heillä omaan identiteettiin liittyvä pohdinta oli muihin henkilöhahmoihin verrattuna keskeisemmässä asemassa.</p> <p>Tutkielman aihe on merkityksellinen siksi, että se pyrkii tuomaan esiin todenmukaista ja ajankohtaista representaatiota natiiviamerikkalaisista. Natiiviamerikkalaisiin kohdistunut representaatio on usein vähäistä ja stereotyyppistä, ja tämän tutkimuksen tarkoituksena onkin purkaa heihin liitettyjä pinttyneitä käsityksiä ja tuoda esiin niitä haasteita, joita he usein kokevat. Yksi natiiviamerikkalaisten kokemista haasteista liittyy identiteettiin, ja etenkin kaupunki-intiaaneilla omaan identiteettiin liittyvät ongelmat ovat usein reservaateissa asuvia intiaaneja suurempia. Myös Orangen teoksessa identiteettiin liittyvät haasteet ovat monilla sen henkilöhahmoilla keskiössä, sillä monet heistä ovat urbaanistumisen myötä kadottaneet yhteytensä natiiviyhteisöön. Yhteisöllä on tärkeä merkityksensä natiivi-identiteettiin, ja sen puuttuminen voi vaikuttaa siihen negatiivisesti. Tämä tulee esille myös Orangen teoksessa, sillä monet sen hahmoista kamppailevat oman identiteettinsä kanssa. Powwow-tapahtuma tarjoaa heille kuitenkin yhteisön, jonka kautta omaan kulttuuri-identiteettiin pääsee tutustumaan. Tapahtuma vahvistaakin heidän identiteettiään juuri yhteisöllisyyden avulla, sillä päästessään osaksi natiiviyhteisöä he saavat vahvistusta omalle kadotetulle natiiviudelleen.</p>	
Asiasanat Identiteetti, kulttuuri-identiteetti, natiiviamerikkalainen identiteetti, powwow, kolonialismi, assimilaatio, natiiviamerikkalainen, intiaani, kaupunki-intiaani, jälkikolonialinen	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	

Muita tietoa

Sisällys

1	JOHDANTO	1
1.1	Powwow	4
1.2	Aikaisempi tutkimus	6
2	TEORIATAUSTA JA METODIT.....	7
2.1	Natiiviamerikkalaisen identiteetin tarkastelua	7
2.2	Jälkikoloniaalinen kirjallisuudentutkimus ja identiteetin teoria.....	10
3	”OMENA ON PUNAINEN ULKOA JA VALKOINEN SISÄLTÄ”: KULTTUURI-IDENTITEETIN TARKASTELUA	14
3.1	Orvil Red Feather.....	15
3.2	Edwin Black	19
4	PÄÄTÄNTÖ.....	22
	Lähteet.....	24

1 JOHDANTO

Tässä tutkielmassa tutkin jälkikoloniaalisen kirjallisuudentutkimuksen sekä identiteetin teorian avulla Orangen teoksen *Ei enää mitään* (2018, tästä eteenpäin EEM) natiiviamerikkalaisten¹ hahmojen käsityksiä omasta identiteetistä. Lisäksi tutkin laajemmassa mielessä sitä, miten teoksen powwow-tapahtuma voi toimia heidän identiteettinsä vahvistavana tekijänä. Tutkielmani tavoitteena on ennen kaikkea analysoida Orangen teoksen hahmojen käsityksiä omasta natiiviudesta sekä niitä kaupunki-intiaanien identiteettiin liittyviä haasteita, joihin kolonialismi on osaltaan vaikuttanut. Tutkimuskysymyksiä ovat seuraavat: 1. Mitä teoksen hahmot ajattelevat natiiviamerikkalaisuudestaan? Ja 2. Miten powwow vahvistaa heidän identiteettiään?

Orangen teoksessa powwow’lla on keskeinen merkitys hahmojen identiteetin ja yhteisöön kuulumisen kannalta. Teos kertoo kahdentoista kaupunki-intiaanin² valmistautumista Oaklandin powwow-tapahtumaan, ja jokainen luku seuraa eri hahmoa, kuvaa heidän historiaansa ja sitä, miksi he ovat menossa powwowiin. Joillekin heistä powwowiin meneminen liittyy ennen kaikkea identiteetin ja oman kulttuurin ymmärtämiseen, ja toisille tapahtuma on taas keino ansaita rahaa. Teoksen lopussa kaikki hahmot saapuvat lopulta tapahtumaan, mutta monille heistä käy huonosti: powwow ryöstetään, ja moni tulee ammutuksi. Teoksessa joukkoummunnan väistämättömyys ja monen natiiviamerikkalaisen kuolema heijastaa heihin kohdistunutta kansanmurhaa ja sijoittaa Orangen teoksen traagiseen natiiviamerikkalaisten narratiivien traditioon, jossa edetään kohti ennalta määrättyä katastrofia (Cox 2020, 568).

Powwow’n päättymisen niin monen teoksen hahmon kuolemaan herättää menneisyyden

¹ Käytän tässä tutkielmassa etenkin Pohjois-Amerikan alkuperäiskansoista vaihdellen nimityksiä natiiviamerikkalaiset, natiivit, intiaanit ja alkuperäisasukkaat.

² Kaupungissa syntynyt intiaanien sukupolvi (EEM, 17). Alkuperäisamerikkalaisten muutto kaupunkeihin ja heidän urbaanistuminen perustuu kahteen niin kutsuttuun aaltoon. Ensimmäinen aalto alkoi toisen maailmansodan jälkeen, kun monet sodasta palanneet ja sodan seurauksena kaupunkeihin muuttaneet natiiviamerikkalaiset jäivät asumaan kaupunkeihin sen sijaan, että olisivat palanneet reservaatteihin (Snipp 2013, 176). Toinen aalto ajoittuu noin 1952-luvulle, kun nk. vapaaehtoisen siirto-ohjelman (englanniksi *Voluntary Relocation Program*) seurauksena tuhansia alkuperäisasukkaita alkoi muuttaa Amerikan suuriin kaupunkeihin (Lucero 2013, 195).

tapahtumat uudelleen eloon: sen, kuinka monen natiiviamerikkalaisen elämä on päättynyt turhaan. Teoksen väkivaltainen loppu voi siten toimia muistutuksena niistä vääryyksistä ja väkivaltaisuuksista, joita he ovat valkoisen vallan alla kokeneet. Orange pyrkiikin muistuttamaan lukijaa natiiviamerikkalaisiin kohdistuneesta joukkomurhasta esimerkiksi seuraavassa otteessa:

[--] Eversti John Chivingtonin johtama vapaaehtoisten joukko saapui tappamaan meitä - me olimme enimmäkseen naisia, lapsia ja vanhuksia. [--] He eivät tyytyneet tappamaan. He repivät meidät auki. Silpoivat meidät. Mursivat sormemme viedäkseen sormuksemme, leikkasivat korvamme viedäkseen hopeamme, nylkivät päänahkamme viedäkseen hiuksemme. [--] He repivät syntymättömiä vauvoja vatsaista, ottivat sen, mikä meistä oli tuleva, keskenkasvuissamme, sikiömme ennen kuin niistä ehti tulla lapsia, edes vauvoja, raastoivat heidät vatsaistamme. [--] Sitten he ottivat ruumiinosiamme voitonmerkeiksi ja esittelivät niitä lavalla Denverin keskustassa. [--] Väki juhli. (EEM, 14.)

Mikä tekee Orangen teoksesta mielenkiintoisen on se, että siinä kerrontaa rytmittävät edellä mainitun kaltaiset kuvaukset natiiviamerikkalaisten kolonialismihistoriasta. Teoksen yhtenä tarkoituksena voikin katsoa olevan natiiviamerikkalaisen historian kuvaaminen natiiviamerikkalaisten näkökulmasta, mikä on uutta, sillä usein he eivät ole itse päässeet kertomaan omaa tarinaansa (Andersson & Kekki 2013, 86–87). Kolonialismista kirjoittamisen taustalla voi myös olla ajatus voimaantumisesta, vaikeista historian tapahtumista selviytymisestä. Esimerkiksi se, että Orange itse kuuluu alkuperäiskansaan ja on kirjoittanut kirjan alkuperäiskansaan kuuluvien ihmisten kokemuksista, voi Marija Krivokapicin (2020) mukaan jo itsessään olla pyrkimys laajentaa alkuperäiskansojen kirjallista hanketta vastarinnasta, selviytymisestä ja dekolonisaatiosta³. Tuodessaan esiin kaupunki-intiaanien kokemuksia Orange pyrkiikin vahvistamaan käsitystä siitä, että intiaanit ovat kaikkea muuta kuin hävinneet, kuten seuraavassa otteessa pystyy huomaamaan:

Kun he ampuivat meihin ensimmäiset luodit, emme pysähtyneet, vaikka luodit liikkuivat huutojamme kaksi kertaa nopeammin: vaikka niiden kuumuus ja nopeus rikkoi ihomme, murskasi luumme ja kallomme ja lävisti sydämemme, me pysyimme liikkeessä. (EEM, 16.)

Orange itse kuuluu Oaklandin cheyenne- ja arapaho –heimoon, ja teoksellaan hän haluaa ennen kaikkea tuoda esiin tavallisten kaupunki-intiaanien aitoja kokemuksia ja heidän yhteytensä natiiviamerikkalaiseen identiteettiin (Shotton 2019). Teoksen hahmot ovat monimutkaisia, ja heidän haasteelliset kokemuksensa köyhyydestä alkoholismiin heijastavat nykypäivän natiiviamerikkalaisten ongelmia sekä reservaatissa että kaupungeissa (ks. esim.

³ Dekolonisaatio tarkoittaa kolonialististen valta-asemien ja sarron purkamista (Kontiokari 2022).

Matamonasa-Bennett 2017). Niiden kuvaamisen tarkoituksena onkin tuoda esille natiiviamerikkalaisten todenmukaista representaatiota, joka on usein vähäistä ja stereotyyppistä (Corrubias, Fryberg, Leavitt & Perez 2015, 39).

Tutkimukseni merkityksellisyys liittyy ennen kaikkea natiiviamerikkalaisten representaatioon. Natiiviamerikkalaisten todenmukainen representaatio on tärkeää, sillä kuten on aiemmin mainittu, se on vähäistä ja stereotyyppistä. Usein se on keskittynyt kuvaamaan heitä historiallisina hahmoina, jolloin kuvaukset nykyajan natiiviamerikkalaisesta ovat jääneet syrjään. (Corrubias & Fryberg ym. 2015, 39–40.) Siksi olisikin tärkeää, että alkuperäiskansaa koskevassa keskustelussa esiin nousisi todenmukainen ja ajankohtainen representaatio, jotta vääris-tyneiltä ja vanhanaikaisilta stereotyyppioilta voitaisiin välttyä. Monet amerikkalaiset uskovat esimerkiksi yhä käsitykseen, jonka mukaan alkuperäisasukkaat nauttivat eduista, joita muut eivät saa, ja että he elävät näiden yhteiskunnan antamien etujen varassa (Cselenyi 2023, 325). Todellisuudessa joka kolmas natiiviamerikkalainen elää köyhyydessä (Northwestern Institute For Policy Research 2020). Jotta tällaisia sudenkuoppia voitaisiin välttää, on tärkeää, että myös kirjallisuuden kentällä nousee esiin yhä enemmän natiiviamerikkalaisia kirjailijoita, jotka tuovat esiin aitoja alkuperäisasukkaiden kokemuksia ja jotka siten voivat myös korjata muun kansan käsityksiä alkuperäiskansoista. Orange on yksi tällainen kirjailija, joka tuo teoksessaan esiin Oaklandin kaupunki-intiaanien aitojen kokemusten lisäksi oikeanlaista representaatiota. Esimerkiksi yksi teoksen hahmoista, Dene Oxendene, kuvaa osuvasti kaupunki-intiaanien representaation vähyyttä seuraavassa otteessa:

Kaupungissa asuvien intiaanien tarina on jäänyt kertomatta. Meille näytetään pelkkiä stereotyyppioita, jotka ovat syy siihen, miksi kukaan ei ole kiinnostunut alkuperäiskansojen tarinasta kokonaisuutena. Tarina on liian surullinen. (EEM, 47.)

Ote on hyvä esimerkki siitä, miten vähän natiiviamerikkalaista koskevaa aitoa representaatiota mediassa on tarjolla. Lisäksi sen perusteella voi huomata, että etenkin kaupunki-intiaaneihin liittyvä representaatio on melkein olematonta. Representaation vähyydellä ja medianäkymättömyydellä on Corrubiasen ym. (2015, 47) mukaan huomattavia seurauksia itsensä ymmärtämiselle ja identiteetille, joten ei ole ihme, että natiiviamerikkalaiset ja etenkin kaupunki-intiaanit kokevat sen kanssa haasteita. Vaikka muutkin natiiviamerikkalaiset kuin kaupunki-intiaanit kamppailevat usein oman identiteettinsä kanssa (Jaramillo & Mello 2016,

773), voivat kaupunki-intiaaneilla identiteetin ongelmat olla suurempia.⁴ Orangen teoksen analyysi voi osaltaan auttaa valottamaan natiiviamerikkalaisen identiteetin monimutkaisuutta, joka on usein aliedustettu niin mediassa kuin kirjallisuudessakin. Lisäksi teoksen identiteettiin liittyvät teemat ja niiden analysointi voivat auttaa ymmärtämään paremmin nykypäivän kaupunki-intiaanien kokemia identiteetin haasteita. Mielestäni tutkimukseni on tärkeä, sillä se pyrkii tuomaan esiin niitä haasteita, joita nykypäivän natiiviamerikkalaiset kokevat oman identiteettinsä kannalta ja jotka ovat suoraa seurausta kolonisaatiosta ja assimilaatiosta.

1.1 Powwow

Powwow keksittiin, koska tarvittiin yhteistä paikkaa, johon mahtuisivat kaikki heimot ja vanhat tavat, ja jossa voisi ansaita rahaa, tarvittiin omaa paikkaa, jonka vuoksi puurtaa, valmistaa koruja, laulaa lauluja, tanssia ja rummuttaa. Powwow't jatkuvat, koska meillä on harvoja yhteisiä kokoontumispaikkoja, paikkoja joissa voimme nähdä ja kuulla toisiamme. (EEM, 150.)

Näin Amerikan alkuperäiskansoille tärkeää powwow –tapahtumaa kuvataan Tommy Orangen teoksessa *Ei enää mitään* (2018). Powwow voidaan määritellä suureksi tanssijuhlaksi, jonne kokoontutaan eri puolilta Amerikkaa laulamaan ja tanssimaan. Sana ”powwow” juontuu naragansettien sanasta *powwow*, joka tarkoittaa hengellistä johtajaa. (Andersson, Hämäläinen & Kekki 2013, 104.) Tapahtuma on osa nykypäivän Amerikan alkuperäiskansojen kulttuuria, jossa natiiviamerikkalaista kulttuuria juhlistetaan tanssin ja musiikin lisäksi regalioilla⁵ (Cselenyi 2023, 307). Nykyään Yhdysvaltojen suurin powwow-tapahtuma järjestetään Kalifornian Oaklandissa (EEM, 150), johon Orangen teoksen tapahtumat ja hahmot myös sijoittuvat.

Powwow'n tarkkaa alkuperää ei tiedetä, vaikka on olemassa monia teorioita, joista sen on uskottu saaneen alkunsa (Filice & Simpson 2016). Esimerkiksi Ann M. Axtmann (2013) esittää sen perustuvan tasankojen intiaanien⁶ kehittämään Grass Dance Society -tanssikulttuuriin, joka sai alkunsa 1800–1900-lukujen aikana. Hänen mukaansa nykyiset powwow –tanssit

⁴ Esimerkiksi Erin Tapahen (2019) mukaan kulttuuritiedon vähyys on yksi syy siihen, minkä takia kaupunki-intiaanit saattavat kamppailla identiteettinsä kanssa reservaatissa asuvia intiaaneja enemmän.

⁵ Regalioilla tarkoitetaan powwow'ssa käytettyä uniikkia asua, jonka tanssija tai hänen perheensä on itse tehnyt. Regalia heijastaa usein tanssijan omaa elämää, kiinnostuksenkohteita, tunteita tai henkistä polkua, ja se on harvoin täysin valmis, sillä sen sanotaan kehittyvän tanssijan kehittyessä tai muuttuessa. (Cselenyi 2023, 313–315.)

⁶ Tasankojen intiaanit (englanniksi *Plains Indian*), tarkoittaa Kanadan ja Yhdysvaltojen suurilla tasangoilla asuvaa alkuperäiskansan jäsentä. Tähän kulttuurialueeseen kuuluu esimerkiksi Mississippi-joen ja Kalliovuorten välinen laaja niittyalue, nykyisen Kanadan Albertan ja Saskatchewanin provinssit sekä Texasin osavaltio Yhdysvalloissa. (Pauls 2023.)

perustuvatkin suurilta osin juuri edellä mainitun tanssikulttuurin tanssityyleihin, jotka levisivät ajan kuluessa ympäri intiaanimaita ja –heimoja. (Axtmann 2013, 22–23.) Noin 1830-luvulla syntyneet reservaatit⁷ olivat puolestaan otollinen ympäristö erilaisten heimojenvälisten tanssien ja laulujen kehittymiselle, sillä monet Kanadan ja Amerikan alkuperäisasukkaat halusivat uhmata vallalla olevaa assimilaatiopolitiikkaa⁸ pitämällä yhteyttä vanhoihin perinteisiin tanssin ja musiikin avustuksella. Ajan kuluessa ja monien eri vaiheiden⁹ jälkeen modernin powwow’n katsotaan saaneen alkunsa noin 1960-luvulla. (Filice & Simpson 2016.)

Tapahtuma on merkityksellinen myös natiiviamerikkalaisten identiteetin kannalta. Esimerkiksi Cselenyi (2023) mukaan powwow’hun osallistuminen voi auttaa identiteetin lujittamisessa ja muotoilemisessa. Hänen mukaansa etenkin tapahtuman yhteisöllisyys mahdollistaa ainutlaatuisen natiivi-identiteetin synnyn, sillä se tarjoaa natiiviamerikkalaisille paikan, jossa oman identiteetin käsityksiä voi rakentaa turvallisesti yhdessä muiden kanssa. (Cselenyi 2023, 305.) Myös Oppermann (2010) ottaa esille powwow’n yhteisöllisyyden tärkeyden natiivi-identiteettiin liittyvissä kysymyksissä. Hänen mukaansa tapahtuma vahvistaa natiivi-identiteettiä, sillä osallistuessaan eri heimoista ja taustoista olevien natiiviamerikkalaisten yhteisön toimintaan he pääsevät yhdessä juhlistamaan omaa natiiviamerikkalaisuuttaan, jota on historian saatossa pyritty hävittämään. (Oppermann 2010, 94.)

⁷ Reservaatilla tarkoitetaan maa-aluetta, joka on annettu alkuperäisasukkaiden käyttöön. Ne edustavat pientä osaa perinteisistä alueista, joita alkuperäisasukkaat omistivat ennen kolonisaatiota. (Irwin 2022.)

⁸ Englanniksi *assimilation policy*, jonka tarkoituksena oli sulauttaa Amerikan ja Kanadan alkuperäisasukkaita valkoiseen yhteiskuntaan. Poliitiikka perustui rasistiseen käsitykseen valkoisen ja angloamerikkalaisen kulttuurin ylivertauudesta, jonka avulla intiaanien omia uskontoja, kulttuureja ja kieliä pyrittiin hävittämään. (Andersson & Hämäläinen ym. 2013, 17.)

⁹ Filicen & Simpsonin (2016) mukaan powwow on käynyt läpi useita eri vaiheita, joissa tapahtuman järjestämisestä on pyritty rajoittamaan. Esimerkiksi vuoden 1800 lopusta aina 1900-luvun alkuun saakka Kanadassa ja Amerikassa powwow’ta yritettiin kieltää lailla. Kanadassa vuoden 1876 Indian Act oli yksi tällainen keino rajoittaa alkuperäiskansojen seremonioita. Samanlaista keinoa yritettiin käyttää myös Amerikassa, kun esimerkiksi vuonna 1921 tanssiminen reservaatissa kiellettiin ja sitä pidettiin niin kutsuttuna “intiaanirikoksena”. Vaikka powwow’ta ja muita seremonioita pyrittiin estämään, järjestettiin niitä silti salassa. Vasta toisen maailmansodan jälkeen, noin 1951-luvulla, lakia muutettiin niin, että alkuperäiskansat saivat jatkaa seremonioiden ja powwow’n harjoittamista. (Filice & Simpson 2016.)

1.2 Aikaisempi tutkimus

Powwow'n merkityksiä natiiviamerikkalaisten identiteettiin on tutkittu aiemmin merkiksi Kresta-Leigh Oppermannin (2010) väitöskirjassa "Dancing Power: Examining Identity Through Native American Powwow" sekä Jay T. Johnsonin (2013) artikkelissa "Dancing into Place: The Role of the Powwow within Urban Indigenous Communities". Oppermann viittaa esimerkiksi Mark Matterniin (1996), jonka mukaan powwow voi osaltaan auttaa identiteetin luomisessa ja sen ylläpitämisessä niin kulttuurin sisällä kuin sen ulkopuolella (Oppermann 2010, 10). Johnsonille puolestaan powwow'n merkitys identiteettiin on henkilökohtainen: alkuperäiskansaan kuuluvana hän kokee, että powwow on yksi tapa ilmaista omaa identiteettiä ja luoda merkityksiä paikoissa, jotka ovat kaukana hänen heimonsa kotimaista. Hän painottaa-kin powwow-liikkeen merkitystä keskeisenä alkuperäiskansojen identiteetin ilmaisuna. (Johnson 2013, 216–217.) Vaikka powwow'n merkityksestä natiivi-identiteettiin on tutkittu aiemmin, en ole vielä löytänyt tutkimusta, jossa tutkittaisiin erityisesti Orangen teosta ja sen powwow-tapahtumaa identiteetin teemojen näkökulmasta. Se, ettei teoksen powwow'n vaikutuksia natiiviamerikkalaiseen identiteettiin olla tutkittu aiemmin, vahvistaa käsitystäni tutkielmani merkityksellisyydestä ja tuoreudesta.

2 TEORIATAUSTA JA METODIT

Tässä kandidaatintutkielmassa analysoin *Ei enää mitään* -teoksen henkilöhahmojen identiteetin käsityksiä ja pyrin tutkimaan powwow-tapahtumaa identiteetin teemojen näkökulmasta. Teoksen analyysissä haluan ennen kaikkea saada selville, mitä henkilöhahmot ajattelevat omasta natiiviamerikkalaisuudestaan, sekä miten powwow voi vahvistaa heidän identiteettiään. Jotta analyysi olisi perusteltua, esittelen seuraavissa alaluvuissa tutkimukseni teoreettisia lähtökoh-
tia. Ensimmäisessä alaluvussa tarkastelen natiiviamerikkalaista identiteettiä ja sen määrittelyn haasteita. Natiiviamerikkalaisen identiteetin tarkastelu on merkityksellistä siksi, että se voi auttaa lukijaa ymmärtämään Orangen teoksen kaupunki-intiaanien identiteetin monimutkaisuutta. Lisäksi se voi valottaa kolonialismin yhteyttä natiiviamerikkalaiseen identiteettiin. Toisessa alaluvussa esittelen analyysini taustalla vaikuttavaa teoriaa ja tutkimusmetodia. Tutkielman teoreettinen viitekehys on jälkikoloniaalisessa kirjallisuudentutkimuksessa, johon yhdistän identiteetin teoriaa Stuart Hallin *Identiteetti* (2002) -teoksen pohjalta. Tutkimusmetodina käytän ennen kaikkea kontekstualisoivaa lähilukua, jonka avulla pyrin löytämään vastauksia aiemmin esitettyihin tutkimuskysymyksiin.

2.1 Natiiviamerikkalaisen identiteetin tarkastelua

Natiiviamerikkalaista identiteettiä koskevassa tutkimuksessa on tärkeää kartoittaa, mitä sillä ylipäätään tarkoitetaan. Voiko natiiviamerikkalaista identiteettiä määritellä? Oppermann (2010, 23) näkee kysymyksen ongelmallisena: hänen mukaansa yhtenäisen natiivi-identiteetin määrittely on hankalaa, sillä Pohjois-Amerikassa on monia eri intiaaniheimoja, joiden

välillä on sekä alueellisia että kulttuurisia eroja. Voidaan siis olettaa, ettei käsitteelle ole muuttumatonta ja yleistävää määritelmää, jota voitaisiin kohdistaa kaikkiin heimoihin. Natiivi-identiteetti, kuten identiteetti yleensäkin, on luonteeltaan sirpaleinen ja muuttuva (Weaver 2001), joten tässä tapauksessa olisi perustellumpaa tarkastella sen tarkan määrittelyn sijaan niitä piirteitä, jotka ovat sille ominaisia ja joiden kautta sitä voidaan mahdollisesti määrittellä. Uskon, että näiden pohdinta voi osaltaan auttaa luomaan kokonaisempaa kuvaa natiivi-identiteetistä ja siihen vaikuttavista tekijöistä.

Natiivi-identiteettiä tarkasteltaessa yksi sen ominaispiirteistä liittyy yhteisöön: Fixicon (2014) mukaan natiiviamerikkalaisen identiteetin ydin onkin ollut aina yhteisössä. Ennen vanhaan he elivät heimoyhteisöissä, joiden kautta oma identiteetti määrittyi. (Fixico 2014, 47.) Vaikka nykyään natiiviamerikkalaiset eivät elä perinteisissä intiaaniyhteisöissä vaan esimerkiksi reservaateissa, ajatus yhteisöstä on silti identiteetin keskiössä. Esimerkiksi Weaverin (2001) mukaan moni natiiviamerikkalainen määrittelee itsensä yhä oman heimonsa mukaan. Käsitys omasta natiivi-identiteetistä on siten yhä vahvasti yhteydessä heimoon, jonka kautta sitä myös määritellään. Ideaalitulanteessa tällainen natiivi-identiteetin kuvaus voisi itsessään olla riittävä, mutta kolonisaatio on osaltaan vaikuttanut siihen, että sen määrittelystä on tullut monimutkaisempaa. Etenkin assimilaatio on vaikuttanut siihen, että käsitykset natiivi-identiteetistä ovat muuttuneet (Fixico 2014, 47). Nykyään sitä ei niinkään määritellä heimoon kuulumisen kautta, vaan esimerkiksi verenperimällä. Etenkin hallituksen määritelmät natiivi-identiteetistä perustuvat usein tiettyyn verimäärään¹⁰, joka auttaa arvioimaan sen, kuuluuko joku Amerikan alkuperäiskansaan vai ei (Oppermann 2010, 24). Tällainen kolonialistinen verimäärään perustuva natiivi-identiteetti ei ole enää pelkästään hallituksen käytössä, sillä yhä useampi heimo on asettanut tietyn verimäärän vaatimuksena heimoon kuulumisesta (ks. esim. Cselenyi 2023). Tällaiset vaatimukset voivat tuottaa haasteita natiivi-identiteetin kannalta, sillä ne eivät pyri ottamaan huomioon yksilön henkilökohtaista identiteetin kokemusta. Lisäksi ne voivat olla erityisen ongelmallisia niille, jotka eivät ole täysiverisiä intiaaneja. Usein he joutuvat esimerkiksi todistelemaan aitouttaan, jotta heitä pidettäisiin intiaaneina (Oppermann 2010, 23).

¹⁰ Englanniksi *blood quantum*, jolla tarkoitetaan liittovaltion hallituksen asettamaa järjestelmää, jonka avulla natiiviamerikkalaisten heimokansalaisuutta pyrittiin rajoittamaan. Sen mukaan heidän täytyi omata tietty veriprosentti, jotta heidät hyväksyttäisiin tietyn heimon jäseneksi. (Chow 2018.)

Tämä näkemys tulee esille myös Orangen teoksessa, jossa muutamat hahmoista ovat puoliksi valkoisia. Monet heistä kokevat identiteetin ristiriitaisuutta ja tunnetta siitä, etteivät ole tarpeeksi intiaaneja. Usein identiteetin ristiriitaisuus kohdistuu ennen kaikkea heidän natiiviamerikkalaiseen puoleensa, johon heillä ei ole yhteyttä. Asetelma on mielenkiintoinen, ottaen huomioon, että usein ne natiiviamerikkalaiset, jotka ovat puoliksi valkoisia, kokevat Fixicon (2014) mukaan ristiriitaisuutta valkoista puoltaan kohtaan. Usein he yrittävät kieltää valkoisuutensa, mikä voi johtaa jopa itsevihaan. (Fixico 2014, 484.) Myös Orangen teoksen puoliksi valkoisilla hahmoilla on häivähdys itsevihaa, mikä tosin liittyy siihen, etteivät he osaa samaistua tarpeeksi kumpaankaan eri etnisyyden puoliinsa. He ikään kuin putoavat niiden väliin, olematta tarpeeksi kumpaakaan. Tätä tunnetta yksi teoksen hahmoista, Thomas Frank, kuvaa seuraavassa otteessa:

Mitä tulee äidin puolelta perimääsi valkoisuuteen, sitä on liikaa, eikä kuitenkaan tarpeeksi, jotta tietäisit mitä sillä tekisit. Olet peräisin ihmisistä, jotka ottivat, ottivat, ottivat ja ottivat. Ja ihmisistä, joilta otettiin. Olet molempia etkä kumpaakaan. Joskus tuijotat kylvyssä ollesasi valkoisten kojesi vieressä retkottavia ruskeita käsivarsiasi ja ihmettelet, mitä ne tekevät samassa kehossa, samassa kylpyammeessa. (EEM, 238.)

Edellä mainitun valossa olisikin tärkeää, että natiivi-identiteettiä voitaisiin määrittellä verenperimän sijaan muiden keinojen avulla, sillä käsitykset tietystä verimäärästä eivät yksinomaan saisi määrittää yksilön identiteettiä tai kuulumista johonkin etniseen ryhmään. Oppermann (2010, 25) viittaakin James F. Hamilliin (2003), jonka mukaan osallistuminen intiaaniyhteisöjen toimintaan voi olla toinen keino luoda ja määrittää natiivi-identiteettiä. Etenkin powwow-tapahtumiin osallistuminen voi olla hyödyllistä erityisesti kaupunki-intiaanien identiteetin kannalta (Lucero 2013, 25), sillä heillä identiteetin haasteet voivat olla reservaateissa asuvia intiaaneja suurempia. Usein kaupunki-intiaaneja kyseenalaistetaan jopa siihen pisteeseen asti, ettei heitä pidetä niin kutsuttuina “aitoina intiaaneina” (Lucero 2013, 195–196). Se, että monet kaupunki-intiaanit ovat urbaanistumisen myötä kadottaneet kosketuksensa heimoonsa ja kulttuuriinsa, on omiaan vahvistamaan tällaisia käsityksiä. Orangen teoksessa käsitykset aidosta ja oikeasta intiaanista tulevat esille teoksen henkilöhahmoissa heidän pohtiessa omaa intiaaniuttaan ja sitä, mitä se heille merkitsee. Monet heistä ovat menettäneet yhteyden omaan heimoonsa ja natiiviuteensa, ja jotkut teoksen hahmoista, kuten esimerkiksi Calvin Johnson, ei edes halua kutsua itseään natiiviksi, koska ei tiedä, mitä se tarkoittaa (EEM, 167). Tutkielmani kannalta olisikin tärkeää pohtia myös sitä, miten heimoyhteyksien katkeaminen on vaikuttanut Orangen teoksen henkilöhahmojen identiteettiin. Tätä olisi syytä pohtia

ensinäkin siksi, että voitaisiin ymmärtää paremmin heimon ja yhteisön tärkeyttä natiivi-identiteetille. Toiseksi sitä pohtimalla voidaan saada parempaa ymmärrystä natiiviamerikkalaisten identiteettiin liittyvistä ongelmista, joihin sekä kolonialismi että assimilaatio ovat vaikuttaneet.

2.2 Jälkikoloniaalinen kirjallisuudentutkimus ja identiteetin teoria

Kuten aikaisemmin on mainittu, tutkimukseni teoreettinen viitekehys on jälkikoloniaalisessa kirjallisuudentutkimuksessa sekä identiteetin teoriassa. Tutkimusmetodi tapahtuu kontekstualisoivan lähiluvun avulla, jonka kautta pyrin analysoimaan Orangen teosta jälkikoloniaalisen kirjallisuudentutkimuksen sekä identiteetin teorian kontekstissa. Lähiluvulla viitataan lukutapaan, jonka avulla kirjallista aineistoa pyritään tarkastelemaan mahdollisimman yksityiskohtaisesti (Jyväskylän yliopisto Koppa 2015). Orangen teoksen analyysissä huomioni suuntautuu valitsemieni henkilöhahmojen sisäiseen ja ulkoiseen puheeseen, joiden kautta heidän käsityksensä omasta identiteetistä tulevat esille. Lisäksi keskityn tutkimaan sitä, miten powwow-tapahtuma voi vahvistaa heidän identiteettiään. Orangen teoksessa on kaksitoista henkilöhahmoa, joten tutkielman pituuden kannalta ei ole kannattavaa, että tarkastelin kaikkien hahmojen identiteettiä ja powwow'n kokemuksia. Siispä valitsen henkilöhahmoista ne, joilla identiteetin teemat ovat keskiössä. Valitsemiani henkilöhahmoja ovat Orvil Red Feather sekä Edwin Black.

Orangen teoksen voi katsoa kuuluvan jälkikoloniaaliseen kirjallisuuteen, vaikka sen määrittely jälkikoloniaaliseksi teokseksi ei ole niin yksiselitteistä. Teoksessa kuvataan kolonisoidun ryhmän historiaa ja nykypäivän kokemuksia natiiviamerikkalaisen kirjoittamana. Lisäksi sen identiteetin teemat edustavat Joel Kuortin (2007) käsityksiä jälkikoloniaalisesta kirjallisuudesta. Arnold Krupat (2000, 73) on kuitenkin sitä mieltä, ettei natiiviamerikkalaista kirjallisuutta voi pitää jälkikoloniaalisena, sillä he kokevat yhä jossain määrin kolonialismia¹¹. Sana *jälkikoloniaalinen* viittaa kolonialismin jälkeiseen aikaan, joten tässä mielessä natiiviamerikkalainen kirjallisuus ei näytä täyttävän jälkikoloniaalisen kirjallisuuden kriteereitä, koska

¹¹ Krupatin (2000) mukaan natiiviamerikkalaiset kokevat yhä kolonialismia, sillä useat heistä elävät poliittisesti alisteisessa asemassa. He kokevat esimerkiksi valtaväestöä enemmän nälkää, alkoholismia sekä lapsikuolleisuutta. (Krupat 2000, 73.)

kansana he ovat näyttävät olevan yhä kolonialismin vallan alla. Krupat (2000, 74) ehdottaa, että natiiviamerikkalaista kirjallisuutta voidaan kuvata imperiumin vastaiseksi kirjallisuudeksi. Mielestäni käsite ei kuitenkaan ole omiaan kuvaamaan Orangen teosta, sillä sen teemat edustavat vahvasti jälkikoloniaalista kirjallisuutta. Jälkikoloniaalinen kirjallisuus tarkoittaa siirtomaakansojen tuottamaa kirjallisuutta sekä kirjallisuutta, joka käsittelee kolonisoitujen kansojen jälkeläisten jälkikoloniaalisia kokemuksia (Hellovaia.com). Tässä mielessä Orangen teoksen voi sijoittaa jälkikoloniaaliseen kirjallisuuteen, sillä se kuvaa kaupunkiin muuttaneiden intiaanien jälkeläisten kokemuksia omasta identiteetistä. Mielestäni identiteetin kokemukset voidaan mieltää jälkikoloniaalisiksi kokemuksiksi, sillä kolonialismilla ja assimilaatiolla¹² on ollut niihin pitkäaikaisia seurauksia, jotka ovat havaittavissa vielä tänä päivänä.

Orangen teoksen identiteetin teemat huomioon ottaen on perusteltua, että tutkimusta lähdetään tarkastelemaan jälkikoloniaalisen viitekehyksen valossa, sillä identiteetin tutkimus on jälkikoloniaalisen tutkimuksen keskiössä (Goles 2020). Jälkikoloniaalisen tutkimuksen tarkoituksena on ennen kaikkea kyseenalaistaa koloniaalisia valtasuhteita, tulkita kansojen välisiä suhteita uudelleen sekä ottaa huomioon eri kulttuurien vuorovaikutukset, niiden sekoittuminen ja siihen liittyvä epätasapaino (Virtanen & Kantonen ym. 2013, 9–10). Teoriaan liittyvä usein käsitys eurosentrismistä¹³, ja Joel Kuortin mukaan sitä voidaankin pitää sen kritiikkinä, jonka tarkoituksena on myös purkaa virheellisiä ja yksipuolisia representaatioita kolonisoiduista kansoista. Sen esimerkkitöksenä voidaan pitää Edward W. Saidin teosta *Orientalism* (1978), jonka tarkoituksena on tehdä näkyväksi niitä tapoja, joilla länsimainen kolonialismi eksotisoi siirtomaita. Vaikka Saidin teos koskee ennen kaikkea itää, voi orientalismin ajatusta käyttää myös muissa kolonisoiduissa maissa ja kansoissa. (Kuortti 2007, 148–149.)

Myös Stuart Hallin (2002) *Identiteetti* –teoksessa viitataan Saidin *Orientalismiin*, joskin sitä tarkastellaan identiteetin näkökulmasta. Hallin teoksessa identiteettiä ja etenkin kulttuurista identiteettiä tarkastellaan kolonialismin viitekehyksestä käsin. Siinä keskiöön nousevat erityisesti mustien karibialaisten kulttuurisen identiteetin kokemukset, joita heijastetaan

¹² Etenkin assimilaatiopolitiikalla on ollut pitkäaikaisia vaikutuksia alkuperäiskansojen identiteettiin (Virtanen & Kantonen ym. 2013, 13).

¹³ Eurosentrismillä tarkoitetaan Eurooppa keskeistä näkökantaa, jonka mukaan Eurooppaa tai eurooppalaisia pidetään tärkeimpinä muihin maihin nähden (Cambridge Dictionary.org).

kolonialismiin. Tässä tutkielmassa aion tarkastella Orangen teosta myös identiteetin teoriasta käsin, käyttäen avukseni Hallin teoksen näkökulmia. Aion erityisesti hyödyntää siinä esiintyvää kulttuurisen identiteetin käsitettä, jonka avulla tutkin Orangen teoksen henkilöhahmojen identiteettiä. Uskon, että käsitteen soveltaminen Orangen teoksessa mahdollistaa sen henkilöhahmojen identiteetin monitasoisemman pohdinnan. Se voi tarjota lähestymistavan, jonka kautta heidän kokemuksiaan, kolonisaation vaikutuksia sekä niitä tapoja, joilla identiteettiä neuvotellaan kaupunkiympäristössä, voi tarkastella.

Kulttuurisella identiteetillä Hall tarkoittaa niitä identiteetin puolia, joiden mukaan kuulumme johonkin etnisiin, kielellisiin, rodullisiin tai kansallisiin kulttuureihin (Hall 2002, 19). Käytän tutkimuksessani kulttuurisen identiteetin käsitteen kanssa samanaikaisesti käsitettä kulttuuri-identiteetti, koska mielestäni ne tarkoittavat samaa asiaa. Esimerkiksi Opetushallitus.fi -sivuston määritelmä kulttuuri-identiteetistä on samankaltainen Hallin käsityksen kanssa. Sen mukaan kulttuuri-identiteetti tarkoittaa tunnetta johonkin ryhmään kuulumisesta, ”joka käyttäytyy samalla tavoin, puhuu samaa kieltä ja jonka maailmankatsomus perustuu yhteiselle arvopohjalle, menneisyydelle ja traditiolle” (Opetushallitus.fi). Aion selkeyden vuoksi käyttää tutkielmani analyysiosiossa kulttuuri-identiteetin käsitettä, koska mielestäni se on terminä tunnetumpi. Hallin teosta käsitellessä käytän puolestaan kulttuurisen identiteetin käsitettä, jotta lukijalla olisi helpompaa tunnistaa, milloin Hallin teokseen viitataan.

Hallin (2002) mukaan kulttuurinen identiteetti voidaan nähdä kahdella tavalla. Ensinnäkin se voidaan määrittää yhteisen kulttuurin avulla, jotka heijastavat niitä yhteisiä historiallisia kokemuksia, jotka saavat meidät kokemaan itsemme yhdeksi kansaksi. Toiseksi se voidaan nähdä historialliselta kannalta, jonka tehtävänä on vastata kysymykseen ”keitä meistä on tullut”. Kulttuurisen identiteetin historiallisuudella Hall tarkoittaa sitä, että sillä on usein oma historiansa, joka voidaan liittää kolonialismiin. Näin ollen sitä voidaan myös kuvata koloniaaliseksi kokemukseksi. (Hall 2002, 224–228.) Näkemys kulttuurisen identiteetin koloniaalisuudesta on tutkimukseni kannalta keskeinen, kun lähdän seuraavassa luvussa analysoimaan Orangen teoksen henkilöhahmojen kulttuuri-identiteettiä. On tärkeää tiedostaa kolonialismin vaikutukset myös natiiviamerikkalaisten kulttuuri-identiteetin käsityksiin, jotta niiden välisiä yhteyksiä voidaan ymmärtää paremmin. Orangen teoksessa tämä yhteys tulee konkreettisella tavalla näkyväksi esimerkiksi sen henkilöhahmojen tavoissa käsittää omaa (kadotettua) natiiviuuttaan. Teos tuo osaltaan näkyväksi ne vaikutukset, joita valtaväestön kulttuuriin

sulauttaminen on aiheuttanut oman kulttuuri-identiteetin saralla. Samalla se myös toimii kriittikkinä kolonialismin aiheuttamien assimilaatiokeinojen julmuudelle, jonka pyrkimyksenä on ollut tukahduttaa natiiviamerikkalaisten kulttuuri-identiteettiä pakottamalla heidät omaksumaan valkoisen kulttuurin piirteitä. Tähän Orange viittaaakin esimerkiksi seuraavassa otteessa:

Pakota heidät näyttämään meiltä ja käyttäytymään kuin he. Muuttumaan meiksi. Ja siten katoamaan. (EEM, 15.)

Otteessa puhujana toimii kuviteltu valkoinen kolonisoijahahmo, joka viittaa niihin kolonialismin strategioihin, joiden avulla natiiviamerikkalaisia pyrittiin assimiloimaan valtaväestön kulttuuriin. Siten se toimii hyvänä esimerkkinä siitä, miten kulttuuri-identiteetti voi myös olla koloniaalinen kokemus. Tukahduttamalla natiiviamerikkalaisten omaa identiteettiä ja pakottamalla heidät muuttumaan ”meiksi”, eli valkoisiksi, kolonisoijat onnistuivat tavoitteessaan muokata natiiviamerikkalaisten kulttuuri-identiteettiä omien intressiensä mukaisesti. Lopputuloksena oli saada heidän natiiviamerikkalaisuutensa katoamaan, kuten otteesta voi huomata. Orangen teoksen henkilöahmot voidaan tästä näkökulmasta katsottuna nähdä tämän assimilaatioprosessin lopputuotteena, sillä monet heistä ovat kadottaneet yhteyden omaan natiiviuuteensa, kuten aion seuraavassa luvussa esittää.

3 ”OMENA ON PUNAINEN ULKOA JA VALKOINEN SISÄLTÄ”: KULTTUURI-IDENTITEETIN TARKASTELUA

Monet meistä ovat nykyään urbaaneja. Vaikka emme eläisi kaupungeissa, kaupungistumme internetissä, selainikkunoista rakentamiemme tornitalojen sisällä. Ennen meitä kutsuttiin katuintiaaneiksi. Kaupungistuneiksi, pinnallisiksi, teennäisiksi, kulttuurinsa menettäneiksi pakolaisiksi, meitä kutsuttiin omenoiksi. (EEM, 16.)

Näin kaupunki-intiaaneja kuvataan Orangen teoksessa. Ote tiivistää heidän identiteettiinsä liittyvän ongelman, joka liittyy siihen, ettei heitä pidetä aitoina intiaaneina. Verratessaan kaupunki-intiaaneja omenoihin Orange tarkoittaa sitä, että vaikka kaupunki-intiaaneja pidetään ulkonäkönsä perusteella intiaaneina, ovat he sisältä kuin valkoiset. Vertaus ei ole hänen itsensä keksimä, sillä sitä on yleisesti käytetty kuvaamaan natiiviamerikkalaista, joka on kadottanut kosketuksensa omaan kulttuuriin (Urbandictionary.com). Vaikka sitä voidaan usein pitää halventavana kuvauksena, heijastaa se silti merkittäväällä tavalla teoksen hahmojen identiteetin monimutkaisuutta, jota lähdän tässä luvussa tutkimaan.

Kuten aikaisemmin on todettu, etenkin kaupunki-intiaaneilla käsitykset omasta kulttuuri-identiteetistä voivat olla häilyviä, ja heimoyhteyksien puuttumisella on voinut olla siihen merkittäviä vaikutuksia. Kaupungissa asuminen on voinut tuottaa haasteita kaupunki-intiaanien identiteetin saralla, kun ympärillä ei ole yhteisöä, johon turvautua. Tämä näkyy myös Orangen teoksen henkilöahmoilla, joista monilla ei ole yhteyttä natiiviamerikkalaiseen yhteisöön. Monilla heistä omaa kulttuuri-identiteettiä leimaa hauraus, joka Johnsonin (2013) mukaan usein liitetään natiiviamerikkalaiseen identiteettiin. Hauraudella hän tarkoittaa ennen kaikkea käsitystä, jonka mukaan natiivi-identiteettiä tulisi suojella modernisaatiolta. (Johnson

2013, 220.) Orangen teoksessa kyse ei ole niinkään siitä, että teoksen henkilöhahmojen identiteettiä tulisi suojata - päinvastoin, heidän kulttuuri-identiteettinsä on modernisoitunut niin paljon, että yhteys omaan natiiviuteen on kadonnut. Powwow'n kaltaiset tapahtumat voivat kuitenkin auttaa luomaan yhteyttä kulttuuri-identiteettiin, kuten aion analyysissä esittää.

Mitä powwow-tapahtuma sitten Orangen teoksessa merkitsee? Esimerkiksi Coxin (2020, 569) mukaan se toimii teoksessa paikkana, jossa väkivaltaa ei voi estää. Teoksessa natiiviamerikkalaisille turvallinen tila muuttuukin väkivallan areenaksi, mikä voi heijastella sitä historiallista väkivallan jatkumoa, josta natiiviamerikkalaiset joutuvat edelleen kärsimään. Orange ottaakin tähän kantaa ilmaistessaan, kuinka ”harhaluodit ja niiden seuraukset iskeytyvät yhä vieläkin pahaa-aavistamattomiin ruumiisiimme” (EEM, 17). Se, että tapahtuma päättyy monen hahmon kuolemaan ja loukkaantumiseen, on Orangen keino tuoda näkyväksi niitä väkivaltaisuuksia, jonka taakkaa natiiviamerikkalaiset joutuvat vielä tänäkin päivänä kantamaan. Siten tapahtuman väkivaltainen loppu voi heijastaa laajempaa natiiviamerikkalaisiin liittyvää konfliktia, jonka juuret ovat syvällä kolonialismissa.

3.1 Orvil Red Feather

Orvil Red Feather on cheyenne- ja arapaho -heimoon kuuluva intiaani, joka asuu Oaklandissa isotätinsä Opal Viola Bear Shieldin sekä nuorempien veljiensä Lony ja Loother Red Featherin kanssa. Hän on yksi nuoremmista teoksen hahmoista, jolla kysymykset omasta natiivi-identiteetistä tulevat esille. Orvilin natiivi-identiteettiä leimaa ristiriitaisuus: hän on selvästi veljiään enemmän kiinnostunut powwow-tapahtumasta ja natiiviamerikkalaisesta perimästään, vaikka hänellä ei ole tuntemusta heimonsa kulttuurista ja tavoista. Syy siihen on siinä, ettei Opal ole halunnut opettaa heille heidän heimostaan, koska hänen mielestään se on liian vaarallista (EEM, 129). Selitys tähän voi löytyä ylisukupolvisesta traumasta¹⁴ ja sen vaikutuksista etenkin vanhempaan natiiviamerikkalaiseen väestöön. Esimerkiksi Filice & Simpson (2016) ottavat esimerkikseen powwow'n osallistumisen ja esittävät, että trauma ja rangaistuksen pelko on voinut vaikuttaa siihen, ettei vanhempi sukupolvi ole uskaltanut osallistua

¹⁴ Ylisukupolvisella traumalla tarkoitetaan traumaa, joka kulkee perheiden kautta. Se voi tapahtua ympäristöllisten, sosiaalisten ja psykologisten tapahtumien seurauksena. (Gillespie 2023.)

powwow'hun.

Sama pelko voi päteä myös oman heimon kulttuuritiedon jakamiseen: Opal ei halua kertoa veljeksille heidän heimostaan, koska uskoo, että siitä voi koitua jotain pahaa. Hänen mukaansa intiaani-perinnetietoisuus on ”etuoikeus, johon heillä ei ole varaa” (EEM, 130). Tällä hän viittaa natiiviamerikkalaisten kokemaan kolonialismiin ja joukkomurhaan. Lainauksen perusteella voi päätellä, että syy siihen, miksi natiiviamerikkalaiset ovat ylipäätään selviytyneet kolonialismista on se, että he ovat pyrkineet tukahduttamaan vanhat tapansa ja perinteensä. Näkemys on totta osittain, sillä usein ne intiaanit, jotka vastustivat assimilaatiota, tulivat tavalla tai toisella tapetuiksi (ks. esim. Keating 2020). Assimilaatio on siten ollut edellytys hengissä selviytymiselle ja elämän jatkuvuudelle. Voidaan siis ajatella, että omasta heimosta vaikeneminen on Opalin mukaan keino pitää pojat turvassa. Kuitenkin se on myös voinut vaikuttaa negatiivisesti heidän kulttuuri-identiteettiinsä. Orvil esimerkiksi kokee, että hän on jollain tapaa jäänyt jostain paitsi, kun heidän kulttuuristaan on jätetty niin paljon kertomatta (EEM, 133). Kaiken intiaaneihin ja powwow'hun liittyvän hän on joutunut oppimaan ulkopuolelta, esimerkiksi internetistä:

[--] Katselemalla tuntikausia powwow-tallenteita ja Youtube-dokumentteja ja lukemalla kaiken mahdollisen Wikipediasta, PowWows.comista ja *Indian Country Today* -sivustolta. Tekemällä hakuja kuten ”Mitä tarkoittaa olla aito intiaani”, mikä johti hänet sekopäisille ja tuomitseville nettifoorumeille ja lopulta UrbanDictionary.comiin, mistä hän oppi uuden sanan: *pretendian*, mukaintiaani. (EEM, 132.)

Otteesta voi huomata, ettei Orvililla ole paljoakaan tietämystä siitä, mitä natiiviamerikkalaisuus tarkoittaa. Edes hänen veljensä eivät tiedä heidän heimonsa tavoista ja natiiviamerikkalaisesta kulttuurista, mikä tulee esille Lonyn kysyessä powwow'ista ja siitä, mikä se on (EEM, 142). Aikaisemmin he eivät edes tieneet olevansa intiaaneja. Orvilin kertoessa Dene Oxendenelle heidän elämästään ennen Opalin luokse muuttoa hän paljastaa, milloin tajusi olevansa intiaani:

[--] Kerroin puhelimessa, että äidin lisäksi kotona oli vain minä ja mun veljet, ne lähetti kaksi käyttäautoa ja lastensuojeluvirkailijan. Se oli vanha intiaaniäijä, jonka tapasin vain sen yhden kerran. Silloin kuulin ensimmäistä kertaa, että me oltiin intiaaneja. Se äijä tunnisti meidät intiaaneiksi vain katsomalla meitä. (EEM, 135.)

Se, ettei Orvil tiennyt olevansa intiaani ennen kuin sai kuulla siitä toiselta intiaanilta, kertoo paljon siitä, ettei hänellä ole yhteyttä natiiviamerikkalaiseen kulttuuriin. Orvil ja hänen veljensä ovat olleet täysin eristyksissä natiiviamerikkalaisesta yhteisöstä, mikä on taatusti

vaikuttanut myös heidän kulttuuri-identiteettiinsä. Suhteet muihin natiiviamerikkalaisiin ovat korvaamattoman tärkeitä kaupunki-intiaanien identiteetille (Brown & Kulis ym. 2013), ja Orvilin ja hänen veljiensä tapauksessa niiden puuttuminen on vaikuttanut siihen, etteivät he tiedä intiaanina olemisesta mitään. Vasta Opalin luo muuttaessa he saavat hieman enemmän kosketusta natiiviuteensa. Ennen Opalille muuttoa veljekset asuivat äitinsä luona, joka kuoli huumeiden yliannostukseen. Poikien rajut kokemukset heijastavat niitä kokemuksia, joita monilla natiiviamerikkalaisilla on huumeiden ja niihin liittyvien kuolemien suhteen. Natiiviamerikkalaisilla huumeisiin liittyvä väärinkäyttö on muita vähemmistöryhmiä suurempaa (Ramos & Soto ym. 2022), ja syynä tähän voidaan pitää kolonialismin aiheuttamaa historiallista traumaa¹⁵, joka on voinut vaikuttaa siihen, että he ovat sille muita väestöryhmiä alttiimpia (Gameon & Skewes 2021). Voidaan siis todeta, että natiiviamerikkalaisten huume- ja alkoholi-ongelmat ovat kiinteästi yhteydessä kolonialismiin, ja että niitä tulisi myös tarkastella kolonialismin aiheuttamina ongelmina, kuten Matamónasa-Bennett (2017) esittää.

Vaikka Orvililla ei ole tietämystä natiiviamerikkalaisuudesta ja omasta kulttuuri-identiteetistään, voi osallistuminen powwow‘hun antaa hänelle mahdollisuuden tutustua niihin. Hänen kiinnostuksensa tapahtumaan alkoi, kun hän löysi Opalin ullakolta vanhan powwow-asun. Siitä lähtien hän on haaveillut tanssivansa tapahtumassa. Tanssiessaan hän kokee “olevansa osa jotain suurempaa ja jotain, jonka voi ilmaista tanssilla” (EEM, 133). Tanssi antaa näin hänelle kosketuksen omaan natiiviamerikkalaisuuteen ja sitä kautta kulttuuri-identiteettiin, jota hän liikkeen avulla pääsee ilmaisemaan. Tanssiminen voi toimia merkittävänä välineenä oman natiivi-identiteetin ilmaisemisessa (Cselenyi 2023), ja Orvilille se on keino ilmaista omaa natiiviutta. Lisäksi se, että Orvil kokee olevansa osa jotain suurempaa, voi tarkoittaa sitä, että hän kokee kuuluvansa natiiviamerikkalaiseen yhteisöön. Kuten aikaisemmin on mainittu, yhteisöllä on tärkeä merkityksensä natiivi-identiteetin kannalta. Tanssiminen voi näin ollen lisätä Orvilin yhteisöllisyyden tunnetta ja siten vahvistaa hänen kulttuuri-identiteettiään.

Myös powwow-puvun pukeminen auttaa häntä luomaan yhteyttä kulttuuri-identiteettiin, vaikka samalla hän kokee sen ristiriitaisena: powwow-varustus päällään hän kokee, ettei intiaanina olemineenkaan sovi hänelle (EEM, 132). Orvil ei koe olevansa intiaani, vaikka tietää kuuluvansa arapaho- ja cheyenne –heimoon. Oman heimon kulttuuritiedon puuttuminen on

¹⁵ Historiallisella traumalla tarkoitetaan kollektiivista traumaa, jonka ryhmä ihmisiä on kokenut sukupolvien ajan (Mohatt, Tebes, Thai & Thompson 2014).

kuitenkin vaikuttanut siihen, että hän tuntee itsensä teeskentelijäksi, valeintiaaniksi. Edellisessä otteessa viitataan *pretendiaanisuuteen*, joka voidaan suomentaa valeintiaanisuudeksi. Neegahnii Madeline Chakasimin (2022) mukaan sillä tarkoitetaan ei-natiivia henkilöä, joka väittää valheellisesti omaavansa natiiviamerikkalaista alkuperää. Vaikka Orvil on perimältään natiiviamerikkalainen, hän ei tunne itseään sellaiseksi. Powwow-asu päällään hän tuntee esittävänsä intiaania, kuten seuraavassa otteessa pystyy huomaamaan:

Kun Orvil seisoo peilin edessä liian pienissä, varastetuissa tanssijan varusteissa, hän näyttää omasta mielestään siltä, että on *naamioitunut intiaaniksi*. Hän on pukeutunut taljoihin ja vöihin, koristenuhoihin, sulkiin ja luiseen rintakoruun, ja hän seisoo hartiat kyyryssä, polvet koukussa, feikkinä, kopiona, naamiaisasuisena lapsena. [--] Hän odottaa, että jokin aito ilmestyisi peilistä ja kertosi hänelle jotain hänestä itsestään. On tärkeää, että hän pukeutuu kuin intiaani ja tanssii kuin intiaani, vaikka se onkin teeskentelyä ja vaikka hän tunteeekin itsensä huijariksi, sillä ainoa tapa olla intiaani tässä maailmassa on näyttää intiaanilta ja käyttäytyä kuten intiaani. (EEM, 133.)

Tunne valeintiaanisuudesta tulee esille myös silloin, kun Orvil on tanssimassa powwow-areenalla. Nähdessään muut tanssijat hänet valtaa se sama epävarmuuden tunne, joka kumpuaa siitä, ettei hänellä ole yhteyttä natiiviamerikkalaiseen kulttuuriin. Tanssijat edustavat hänelle sitä aitoa intiaaniutta, jota hänellä ei ole. Aito intiaanius tarkoittaa hänelle ennen kaikkea sitä, että on yhteydessä omaan kulttuuriinsa ja omaan heimoonsa. Koska Orvil on vasta tutustunut natiiviamerikkalaiseen kulttuuriin ja kulttuuri-identiteettiinsä, tuntee hän itsensä vielä teeskentelijäksi. Tanssiessaan areenalla hän kuitenkin yrittää karistaa alemmuuden tunteensa ja vain nauttia siitä tunteesta, jota tanssiminen hänelle tuo. Epävarmuuksista luopuminen auttaa häntä saamaan yhteyden hänen sisällään uinuvaan intiaaniuteen, joka tanssin avulla tulee herätetyksi:

Hänellä ei ole varaa tuntea itseään teeskentelijäksi, koska silloin hän todennäköisesti käyttäytyy kuin teeskentelijä. Saavuttaakseen oikean tunteen ja päästäkseen sisälle rukoukseen on huijattava itseään lopettamaan ajattelun. Lopettamaan näyttelemisen. Jättämään kaiken sikseen. Tanssimaan kuin ajalla ei olisi muuta merkitystä kuin mitata tahtia tanssijan tanssiessa kuin aika keskeytyisi, katoaisi ja kuluisi loppuun tai vaihtuisi tyhjyyden tunteeseen jalkojen alla tanssijan hypätessä ja kumartuessa ilmassa kuin yrittäisi väistää ilmaa ympärillään, tanssijan lentäessä koko olemuksellaan, sulkien suhistessa vuosisatoja vanhoja kukujaan. (EEM, 255.)

Tanssiessaan Orvil pääsee ilmaisemaan omaa kulttuuri-identiteettiään natiiviamerikkalaisille turvallisessa ympäristössä. Tanssin avulla hän kokee saavansa yhteyden omaan natiiviuteen, johon hänellä ei ole ollut mahdollisuus tutustua. Powwow-tapahtuma toimii siten hänelle paikkana, jossa hän voi tanssin avulla tutustua kulttuuri-identiteettiinsä. Kuten aikaisemmin

on mainittu, tapahtumalla on merkittävä vaikutus natiiviamerikkalaisten identiteettiin. Etenkin kaupunki-intiaaneille se toimii paikkana, jossa omaa kulttuuri-identiteettiä voi vahvistaa (Oppermann 2010, 11). Tapahtumaan osallistuminen itsessään auttaa Orvilia vahvistamaan hänen kulttuuri-identiteettiään, sillä nähdessään muita natiiviamerikkalaisia ja ollessaan osa heidän yhteisöään hän alkaa itsekin kokea olevansa intiaani.

3.2 Edwin Black

Edwin Black on puoliksi valkoinen ja puoliksi intiaani, ja hän asuu valkoisen äitinsä kanssa Oaklandissa. Muiden teoksen puoliksi valkoisten henkilöihahmojen tapaan hänellä ei ole yhteyttä natiiviamerikkalaiseen puoleensa, koska hän ei tunne isäänsä, joka kuuluu cheyenne- ja arapaho-heimoon. Edwinin äiti ei ole kertonut hänen isästään muuta kuin tämän etunimen, ja vaikka Edwin ei ole siitä hänelle suoranaisesti vihainen, tuntee hän silti tätä kohtaan katkeruutta. Erityisesti tunne liittyy siihen, ettei hänellä ole yhteyttä omaan kulttuuri-identiteettiinsä, sillä hänen äitinsä ei ole tehnyt mitään sen eteen, että Edwinillä olisi yhteys intiaanisäänsä (EEM, 76). Näin ollen Edwinillä ei myöskään ole yhteyttä omaan heimoonsa, mikä on osaltaan vaikuttanut hänen kulttuuri-identiteettinsä käsityksiin. Kuten aikaisemmin on mainittu, heimolla on merkittävä vaikutus natiiviamerikkalaisten identiteettiin, ja sen puuttuminen voi vaikuttaa negatiivisesti myös kulttuuri-identiteettiin. Esimerkiksi Weaverin (2012) mukaan heimoyhteyksien puuttuminen on yksi syy siihen, miksi kaupunki-intiaanit kokevat kulttuuri-identiteettiin liittyviä haasteita. Edwinin tapauksessa se on vaikuttanut siihen, ettei hän tunne itseään intiaaniksi. Hänen on vaikeaa edes kutsua itseään natiiviksi, kuten seuraavassa otteessa voi huomata:

Kirjoitin graduni intiaanien oikeuksia aikoinaan rajoittaneiden verimäärälakien väistämättömästä vaikutuksesta modernien alkuperäiskansojen identiteetteihin ja etnisesti sekoittuneiden natiivikirjailijoiden tuotannosta, joka puolestaan on vaikuttanut intiaanikulttuurien identiteetteihin. Tämän kaiken tein tietämättä, mikä oma heimoni oli. Aina itseäni puolustellen. Kuin en olisi tarpeeksi alkuperäinen. Minä olen yhtä alkuperäinen kuin Obama on musta. Se on kuitenkin eri asia. Natiiveille. Minä tiedän. En tiedä, miten pitäisi olla. Kaikki tavat sanoa “olen natiivi” kuulostavat mielessäni vääriltä. (EEM, 79.)

Orvilin tavoin myös Edwin tuntee itsensä valeintiaaniksi, koska hänellä ei ole yhteyttä omaan natiivipuoleensa. Lisäksi otteesta voi huomata, että hän pyrkii todistelemaan intiaaniuttaan,

mikä on yleistä niille intiaaneille, jotka ovat puoliksi jotain toista etnisyyttä. Hän tietää perimänsä puolesta olevansa natiiviamerikkalainen, mutta kokee silti tarvetta puolustella sitä. Näkemyksen taustalla voivat vaikuttaa monien natiiviamerikkalaisten omaksumat kolonialistiset näkemykset tietyn verimäärän vaikuttamisesta siihen, ketä pidetään intiaanina ja ketä ei. Niiden mukaan niin sanotut ”sekaveriset” natiiviamerikkalaiset ovat täysiverisiä natiiviamerikkalaisia vähempiarvoisia (Montgomery 2017, 61). Edwinin tapauksessa oman natiiviuden puolustelu voi heijastaa edellä mainittuja käsityksiä sekaveristen intiaanien aitoudesta. Hän ei tunne olevansa aito intiaani, koska on puoliksi valkoinen. Hänen identiteettiään voi siten kuvata ristiriitaiseksi. Identiteetin ristiriitaisuus liittyy ennen kaikkea siihen, ettei hän osaa samaistua täysin kumpaankaan etnisyytensä puoleen, mikä tulee esille edellä mainitun otteen kohdassa ”en tiedä, miten pitäisi olla”. Vaikka hän käytännössä katsoen on enemmän yhteydessä valkoiseen puoleensa, tuntee hän silti itsensä erilliseksi äidistään (EEM, 76). Erillisyyden tunnetta vahvistaa se, ettei hän tunne natiivipuoltaan, mikä saa hänet tuntemaan itsensä vaillinaiseksi. Kaipuu ymmärtää omaa natiiviutta tulee esille seuraavassa otteessa:

Miten monta vuotta olinkaan halunnut palavasti saada selville, mikä minä puoliksi olin? Kuinka monta heimoa olin keksinyt aina kun asiaa kysyttiin? (EEM, 79.)

Oman natiivipuolen tunteminen auttaisi Edwiniä tuntemaan itsensä kokonaiseksi. Ennen kaikkea se auttaisi häntä luomaan yhteyttä omaan kulttuuri-identiteettiin. Natiiviamerikkalaisiin liittyvien teemojen opiskelu on kuitenkin osaltaan auttanut häntä tutustumaan tähän identiteetin puoleen. Edwin on opiskellut yliopistossa natiiviamerikkalaista tutkimusta, ja kiinnostus oppiaineeseen on voinut kummuta siitä, että hän on halunnut saada yhteyden natiivipuoleensa. Kuitenkin pelkkä aiheen opiskelu itsessään ei riitä yhtenäisen kulttuuri-identiteetin saavuttamiseen. Sen sijaan esimerkiksi natiiviamerikkalaisen yhteisön toimintaan osallistuminen voi auttaa kulttuuri-identiteetin vahvistamisessa, kuten aikaisemmin on mainittu. Esimerkiksi powwow-tapahtumaan osallistuminen voi olla yksi keino vaikuttaa omaan kulttuuri-identiteettiin.

Orvilin tavoin myös Edwin osallistuu Oaklandin powwow-tapahtumaan. Hän saa sieltä paikallisen harjoittelun, ja pääsee samalla tutustumaan natiiviamerikkalaiseen kulttuuriin. Tapahtumaan osallistumalla Edwin saa kosketuksen omaan kulttuuri-identiteettiin, sillä siellä ollessaan hän pääsee osaksi natiiviamerikkalaista yhteisöä. Lisäksi tapahtumassa hän tutustuu intiaani-isäänsä, joka toimii tapahtuman seremoniamestarina. Powwow’ssa Edwin tapaa

isänsä ensi kertaa kasvotusten ja saa tältä lämpimän vastaanoton, mikä vahvistaa hänen tunteensa natiiviyhteisöön kuulumisesta:

Edwin lähestyy Harveyta, joka on juuri laskenut mikrofoninsa. Harvey kääntyy hänen puoleensa ja tunnistaa Edwinin heti. Hän osoittaa sen riisumalla hattunsa. Edwin ojentaa käntensä, mutta Harvey tarttuu Edwiniä takaraivosta ja kaappaa hänet syleilyynsä. He halaavat kauemmin kuin Edwinistä tuntuu luontevalta, mutta hän ei yritä irtautua Harveyesta. (EEM, 287.)

Isäänsä Edwin saa yhteyden Facebookissa, jossa hän lähettää tälle viestiä ja jolta hän saa kuulla kuuluvansa cheyenne- ja arapaho-heimoon. Vaikka omasta heimosta kuuleminen auttaa Edwiniä tuntemaan itsensä kokonaisemmaksi, kokee hän silti, ettei voi kutsua itseään intiaaniksi. Se, ettei hänellä ole yhteyttä omaan natiivipuoleensa, saa hänet tuntemaan, ettei hänellä ole siihen oikeutta. Edwin jopa vihastuu itselleen ajatellessaan, että voisi kutsua itseään intiaaniksi, kuten seuraavassa otteessa voi huomata:

Olen cheyenne-intiaani. Soturi. Ei. Kuulostipa kornilta. Vittu. Vihastun ajatellessani, että tuln edes ajatelleeksi sellaista. (EEM, 85.)

Pohtiessaan omaa natiiviuttaan Edwin tuntee ärtymystä, koska hänellä ei ole tietämystä siitä, mitä natiiviamerikkalaisena olo käytännössä tarkoittaa. Vaikka hän tietää olevansa natiiviamerikkalainen, ei hän edes uskalla ajatella itseään sellaiseksi, koska hänellä ei ole siihen puoleen vielä kunnollista yhteyttä. Powwow-tapahtuma auttaa häntä kuitenkin tutustumaan tähän puoleen ja vahvistamaan hänen kulttuuri-identiteettiään, sillä olemalla osa natiiviamerikkalaisten yhteisöä ja tutustumalla muihin natiiveihin hän saa varmistusta omalle natiivipuolelleen, joka on ollut piilotettuna. Etenkin isäänsä tutustumalla hän pääsee osaksi omaa heimoaan, josta hänellä ei ole ollut aiempaa tietoa. Voidaankin sanoa, että yhteisön toimintaan osallistumisen lisäksi myös sukulaissuhteilla on tärkeä merkityksensä natiiviamerikkalaisten kulttuuri-identiteettiin. Oppermann (2010, 24) korostaakin sukulaissiteiden tärkeyttä niille sekaverisille kaupunki-intiaaneille, jotka ovat vieraantuneet heimoyhteisöstään.

4 PÄÄTÄNTÖ

Olen tässä tutkielmassa analysoinut Tommy Orangen teosta *Ei enää mitään* jälkikoloniaalisesta viitekehyksestä sekä identiteetin teoriasta käsin. Ennen kaikkea olen tutkinut kahden teoksen henkilöhahmon käsityksiä omasta kulttuuri-identiteetistä sekä sitä, miten powwow-tapahtuma voi teoksessa vahvistaa sitä. Kiinnostus natiiviamerikkalaista kulttuuria ja tutkimusta kohtaan on ollut olemassa jo kauan, ja luettuani Orangen teoksen tiesin haluavani tarkastella sitä kandidaatintutkielmassani. Alun perin ajattelin tarkastella sitä pelkästään jälkikolonialistisesta näkökulmasta ja tutkia niitä eriarvoisuuden kokemuksia, joita teoksen hahmoilla on valtaväestöön nähden. Mielestäni tämänkaltainen aihe oli kuitenkin liian laaja ja monimutkainen, joten ajattelin rajata sen hahmojen identiteetin kokemuksiin. Identiteetin teemat ovat teoksessa keskiössä, ja etenkin powwow-tapahtuma on siinä merkittävässä asemassa. Siispä päätin muuttaa aiheitani koskemaan henkilöhahmojen identiteetin käsityksiä sekä powwow'n vaikutuksia niihin.

Vaikka powwow-tapahtuma on tullut monelle tutuksi populaarikulttuurista ja esimerkiksi tietokirjallisuudesta, on sen käyttö kaunokirjallisuudessa ollut vähäisempää. Ennen kaikkea sitä on käytetty tutkimuskirjallisuudessa, jossa sitä on hyödynnetty tutkittaessa natiiviamerikkalaista identiteettiä ja powwow'n suhdetta siihen. Monesta aineistosta on käynyt ilmi, että tapahtuma on merkityksellinen natiiviamerikkalaisten identiteetin kannalta. Eri powwow'n osa-alueet (tanssi, laulu ja regaliat) auttavat ilmaisemaan heidän identiteettiään ja vahvistavat yhteyttä natiiviamerikkalaiseen kulttuuriin. Orangen teos on siitä merkityksellinen, että siinä sekä natiivi-identiteettiä että powwow'ta tarkastellaan kaunokirjallisuuden muodossa. En ole vielä törmännyt esimerkiksi muihin kaunokirjallisiin teoksiin, jossa powwow-tapahtuma olisi

ollut yhtä vahvasti keskeinen. Tässä mielessä Orangen teos on erityinen. Ja vaikka powwow'n vaikutuksia natiiviamerikkalaiseen identiteettiin on tutkittu aiemmin, en ole törmännyt teksteihin, jossa etenkin Orangen teoksen powwow-tapahtuman vaikutuksia identiteettiin olisi tutkittu. Tämä näkemys vahvistaa käsityksiäni tutkimukseni merkityksellisyydestä.

Orangen teoksen henkilöihahmoja analysoitaessa tuli esiin mielenkiintoisia havaintoja, joista monet ovat keskenään samankaltaisia. Sekä Orvililla että Edwinillä käsitykset omasta natiiviudesta ja kulttuuri-identiteetistä ovat ristiriitaisia. Molemmilla omaan natiiviuteen liittyvä tunne valeintiaaniudesta, joka kumpuaa siitä, ettei heillä ole yhteyttä natiiviamerikkalaiseen yhteisöön tai kulttuuriin. Orvililla yhteisön puuttuminen johtuu siitä, ettei hänen isotätinsä ole halunnut hänen tutustuvan mihinkään natiiviamerikkalaiseen liittyvään. Edwinillä puolestaan se, ettei hänellä ole yhteyttä intiaani-isäänsä, on vaikuttanut yhteisön puuttumiseen. Natiiviyhteisön puuttuminen on siten oleellisesti vaikuttanut heidän kulttuuri-identiteettinsä käsityksiin ja siihen, mitä he ajattelevat itsestään. Molemmilla heistä on esimerkiksi vaikeuksia nähdä itseään intiaaneina, koska heillä ei ole siihen puoleen yhteyttä.

Powwow-tapahtuma tarjoaa heille kuitenkin yhteisön, jossa omaan natiiviuteen ja kulttuuri-identiteettiin pääsee tutustumaan. Tapahtuma vahvistaakin molempien kulttuuri-identiteettiä juuri yhteisöllisyyden kautta. Powwow kokoaa yhteen kaupunki-intiaaneja eri taustoista, luoden tilan yhteisölliselle kokemukselle. Tapahtuman ansiosta sekä Orvil että Edwin pääsevät tilaan, jossa he voivat kokea yhteenkuuluvuutta. Siellä he saavat mahdollisuuden tutkia omaa kulttuuri-identiteettiään natiiviamerikkalaisille tarkoitetussa ympäristössä. Näkemällä ja kuulemalla perinteistä tanssia ja musiikkia he saavat vahvistusta omalle natiiviudelleen, joka on ollut piilotettuna. Kaiken kaikkiaan tapahtuma toimii heille paikkana, jossa he voivat löytää paikkansa osana kaupunki-intiaanien yhteisöä.

Jatkotutkimusta ajatellen olisi mielenkiintoista tutkia muiden teoksen hahmojen identiteetin käsityksiä. Kuten aikaisemmin on mainittu, Orangen teoksessa on yhteensä kaksitoista henkilöihahmoa, joista monella omaan identiteettiin liittyvät kysymykset nousevat keskiöön. Koska tämän tutkielman pituuden takia en pystynyt analysoimaan kaikkia henkilöihahmoja, tuntuu, että tutkimus on jäänyt jollain tavalla kesken. Tulevaisuudessa olisikin mielenkiintoista jatkaa tämän aiheen parissa ja tutkia laajemmin kaikkia Orangen teoksen henkilöihahmoja. Ehkä

joillakin heistä oman identiteetin käsitykset eroavat tässä tutkimuksessa esiin tulleista ajatuksista, mikä olisikin suotavaa tutkimuksen monipuolisuuden kannalta.

Lähteet

Kohdeaineisto:

Orange, Tommy 2018. *Ei enää mitään*. Helsinki: Aula & Co.

Painetut lähteet:

Alanko-Kahiluoto, Outi & Tiina Käkelä-Puumala 2014. *Kirjallisuudentutkimuksen peruskäsitteitä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Andersson, Rani-Henrik, Riku Hämäläinen & Saara Kekki 2013. *Intiaanikulttuurien käsikirja*. Helsinki: Hakapaino.

Axtmann, Ann M. 2013. *Indians and Wannabes: Native American Powwow Dancing in the Northeast and Beyond*. Florida: University Press of Florida.

Brown, Eddie F., Stephen Kulis, Crescentia Tso & Alex M. Wagaman 2013. "Exploring Indigenous Identities of Urban American Indian Youth of the Southwest." *J Adolesc Res* 28(3): 271–298. <https://doi.org/10.1177%2F0743558413477195>.

Covarrubias, Rebecca, Stephanie A. Fryberg, Peter A. Leavitt & Yvonne A. Perez 2015. "Frozen in Time": The Impact of Native American Media Representations on Identity and Self-Understanding." *Journal of Social Sciences* 71(1): 39–53. <https://doi.org/10.1111/josi.12095>.

Cox, James H. 2020. "Tommy Orange Has Company." *PMLA* 135 (3): 565–571. <https://doi.org/10.1632/pmla.2020.135.3.565>.

Cselenyi, Zsuzsanna 2023. "Powwow Regalia in Identity Performance and Authentication." *Acta Ethnographica Hungarica* 67(2), 305–351. <https://doi.org/10.1556/022.2023.00004>.

Fixico, Donald L. 2014. "From Tribal to Indian: American Indian Identity in the Twentieth Century." Teoksessa *Native Diasporas: Indigenous Identities and Settler Colonialism in the Americas*, (toim.) Gregory D. Smithers & Brooke N. Newman, 473–510. Nebraska: University of Nebraska Press.

Gameon, Julie A. & Monica C. Skewes. "Historical trauma and substance use among American Indian people with current substance use problems." *Psychol Addict Behav* 35(3): 295–309. <https://doi.org/10.1037%2Fadb0000729>.

Hall, Stuart 2002. *Identiteetti*. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Jaramillo, Jamie & Zena R. Mello 2016. "Ethnic Identity, Stereotype Threat, and Perceived Discrimination Among Native American Adolescents." *Journal of Research on Adolescence* 26(4): 619–1064. <https://doi-org.ezproxy.jyu.fi/10.1111/jora.12228>.

Johnson, Jay T. 2013. "Dancing into Place: The Role of the Powwow within Urban Indigenous Communities." Teoksessa *Indigenous in the City* (toim.) Evelyn Peters & Chris Andersen. Vancouver: UBC Press.

Krivokapic, Marija 2020. "Native American Urban Narratives: Theodore Van Alst's Sacred Smokes and Tommy Orange's There There." *Masked Paradigms* 3(10): 1–28. doi: 10.15291/sic/3.10.lc.3.

Krupat, Arnold 2000. "Postcolonialism, Ideology, and Native American Literature." Teoksessa *Postcolonial Theory And The United States* (toim.) Amritjit Singh & Peter Schmidt. Jackson: The University Press of Mississippi.

Kuorti, Joel 2007. "Jälkikoloniaalisen teorian mahdollisuuksista." Teoksessa *Nyky aika kulttuurintutkimuksessa* (toim.) Erkki Vainikkala & Henna Mikkola. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lucero, Nancy 2013. "Being Indian in the City": Generational Differences in the Negotiation of Native Identity among Urban-Based American Indians." Teoksessa *Indigenous in the City* (toim.) Evelyn Peters & Chris Andersen. Vancouver: UBC Press.

Matamonasa-Bennett, Arieahn 2017. "The Poison That Ruined the Nation": Native American Men – Alcohol, Identity and Traditional Healing." *American Journal of Men's Health* 11(4): 791–1304. <https://journals-sagepu.com.ezproxy.jyu.fi/doi/epub/10.1177/1557988315576937>.

Mohatt, Nathaniel Vincent, Jacob Kraemer Tebes, Nghi D. Thai & Azure B. Thompson. "Historical trauma as public narrative: A conceptual review of how history impacts present-day health." *Soc Sci Med* 106: 128–136.

<https://doi.org/10.1016%2Fj.socscimed.2014.01.043>.

Montgomery, Michelle R. 2017. *Identity Politics of Difference*. Louisville: University Press of Colorado.

Ramos, Guadalupe G, Claradina Soto, Jennifer B. Unger ja Amy E. West 2022. "Substance and Behavioral Addictions among American Indian and Alaska Native Populations." *Int J Environ Res Public Health* 19(5): 2974. <https://doi.org/10.3390%2Fijerph19052974>.

Shotton, Heather J. "Resisting the Violence through Writing". *World Literature Today* 93(4): 56–60. <https://www.proquest.com/docview/2327308486/abstract/68F63D75EE1E442EPQ/1?accountid=11774&sourcetype=Scholarly%20Journals>.

Snipp, Matthew C. 2013. "American Indians and Alaska Natives in Urban Environments." Teoksessa *Indigenous in the City* (toim.) Evelyn Peters & Chris Andersen, 173-192. Vancouver: UBC Press.

Virtanen, Pirjo Kristiina, Lea Kantonen & Irja Seurujärvi-Kari 2013. *Alkuperäiskansat tämän päivän maailmassa*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Weaver, Hilary N. 2001. "Indigenous Identity: What Is It, And Who Really Has It?" *American Indian Quarterly* 25 (2): 240–255. Haettu osoitteesta <https://www.proquest.com/scholarly-journals/indigenous-identity/docview/216853635/se-2?accountid=11774>.

Weaver, Hilary N. 2012. "Urban and Indigenous: The Challenges of being a Native American in the City." *Journal of Community Practise* 20 (4): 470–488. <https://doi.org/10.1080/10705422.2012.732001>.

Painamattomat lähteet:

Cambridge Dictionary.org. "Eurocentrism." Luettu 3.1.2024. https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/eurocentrism#google_vignette.

Chakasim, Neeghanii Madeline 2022. "Pretendians and their Impacts on Indigenous Communities." *The Indigenous Foundation* (blogi), 10.5.2022. <https://www.theindigenousfoundation.org/articles/pretendians-and-their-impacts-on-indigenous-communities>.

Chow, Kat 2018. "So What Exactly is 'Blood Quantum'?" *Npr.org* (blogi), 9.2.2018. <https://www.npr.org/sections/codeswitch/2018/02/09/583987261/so-what-exactly-is-blood-quantum>.

Gillespie, Claire 2023. "What Is Generational Trauma?" *Health*, 11.8.2023. <https://www.health.com/condition/ptsd/generational-trauma>.

Goles, Ivana Kardum 2020. "Constructing identities in postcolonial theory." *Research Gate*: 90–96. Haettu osoitteesta https://www.researchgate.net/publication/339229595_Constructing_identities_in_postcolonial_theory.

Hellovaia.com. "Postcolonial Literature." Luettu 1.12.2023. <https://www.hellovaia.com/explanations/english-literature/literary-devices/postcolonial-literature/>.

Jyväskylän yliopisto Koppa 2015. "Lähiluku." Viimeksi muokattu 10.4.2015. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimetelmat/lahiluku>.

Keating, Jessica 2020. "The Assimilation, Removal, and Elimination of Native Americans." *McGrath Institute for Church Life*. Luettu 11.1.2024. https://mcgrath.nd.edu/assets/390540/expert_guide_on_the_assimilation_removal_and_elimination_of_native_americans.pdf.

Kontiokari, Roosa 2022. "Dekolonisaatio – Tie Kohti Kestävämpää Vapaaehtoistyötä." *Maa-ilmanvaihto.fi*. Luettu 30.1.2024. <https://maailmanvaihto.fi/dekolonisaatio-tie-kohti-kestavampaa-vapaaehtoistyota/>.

Mambroh, Nasrullah 2016. "Postcolonialism." *Literary Theory and Criticism* (blogi), 6.4.2016. <https://literariness.org/2016/04/06/postcolonialism/>.

Northwestern Institute For Policy Research 2020. "What Drives Native American Poverty?" Luettu 12.9.2023. <https://www.ipr.northwestern.edu/news/2020/redbird-what-drives-native-american-poverty.html>.

Opetushallitus.fi. "Mikä on kulttuuri-identiteetti?" Luettu 10.12.2023. <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/mika-kulttuuri-identiteetti>.

Opperman, Kresta-Leigh 2010. "Dancing Power: Examining Identity Through Native American Powwow." Pro gradu –tutkielma, Denverin yliopisto. https://digitalcommons.du.edu/etd/487?utm_source=digitalcommons.du.edu%2Fetd%2F487&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages.

Pauls, Elizabeth Prine 2023. "Assimilation." *Britannica*, 21.11.2023. <https://www.britannica.com/topic/assimilation-society>.

Tapahē, Erin 2019. "Maintaining traditional Native American values in a modern world." *Universe Narratives*, 30.4.2019. Luettu 12.9.2023. <https://universe.byu.edu/narratives/maintaining-traditional-native-american-values-in-a-modern-world/>.

Urbandictionary.com. "Red apple." Luettu 1.12.2023. <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=red%20apple>.

